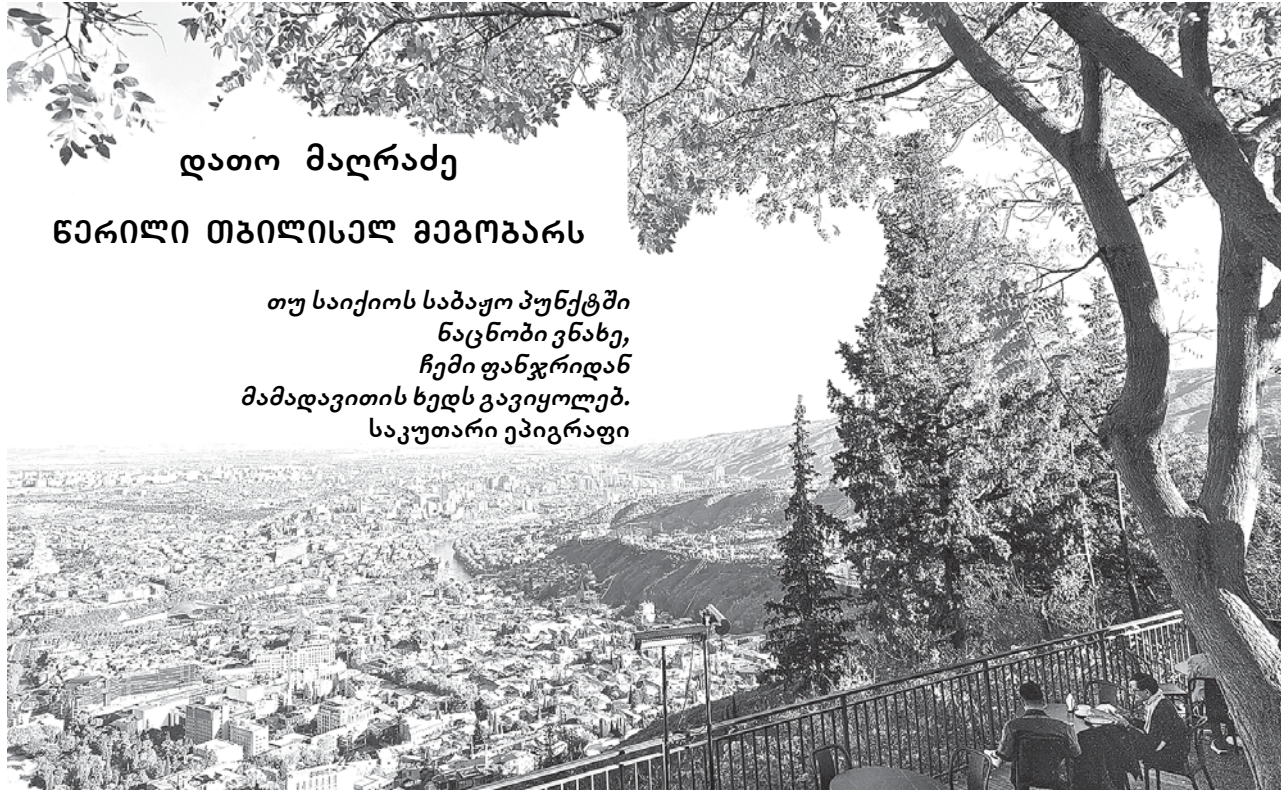

ლიტერატურული გაზეთი

№4 (356) 1 - 14 მარტი 2024

ბამოდის ორ კვირაში ერთხელ, პარასკეობით

ფასი 80 თეთრი

დათო მალრაძე

წერილი თბილისელ მეგობარს

თუ საიქიოს საბაჟო პუნქტში
ნაცნობი ვნახე,
ჩემი ფანჯრიდან
მამადავითის ხედს გავიყოლებ.
საკუთარი ეპიგრაფი

თბილისი... უხდება ნიკალას ბრენდი და
იხსომებს ჯიგრებს და ივიწყებს არიფებს
და მამადავითის დახრილი ფერდიდან
სამრეკლო აქვეყნებს ქალაქის მანიფესტს.
ქალაქი ძველია,
სიტყვა კი ახალი...
და სიტყვას ახალი კანონით შევკონავე...
ვიხუმრე, ხომ გახსოვთ ყვავის და ბახალის
იგავი, პირმშო რომ ბაჯალლო ეგონა.
...თუ სიტყვის კონანი ახალი კანონით
შევკონე, რომც გაცვდეს ხერხემლის მალეები,
ვნუგეშობ, გავიდე რომც საუკუნენი,
მომავალს წარსულში არ დავემალეები.

— შემინდე, მკითხველო! — ამ ფრაზამ წამილო:
— მომავალს წარსულში არ დავემალეები! —
მალე მოვბრუნდები თბილისში, damico,
სხვა სივრცეში მომტაცა უეცრად თვალეები.
...პოეტმა ოფიცრის მუნდირი ვეზიდე,
ქვემეხის ხმა როცა შევიდა ძალაში,
მკიდილი ორდენი, —
მოვკითხავ პრეზიდენტს,
თუ ერთი ადგილის დაიწყო თამაში.
მარტივი თუ არა,
არც ისე რთულია,
ამაზე მეტყველებს სამრეკლოს განგაშიც:
— სადაც ყველაფერი ნებადართულია,
იქ თავისუფლება აგდია საკანში.

და ისევ თბილისი...
ნიკალას ბრენდი და...
ვიღაცა ჯიგრობას აბრალეებს არიფებს
და მამადავითის დახრილი ფერდიდან
სამრეკლო აქვეყნებს განგაშის მანიფესტს.
რესტორან „გორგასლის“ შეფ-პოვარს ვუკვეთავ,
რომ მისი შეფობით ვახტანგის მეფობა
ორ ბოთლში ვიგრძნო და
ვთქვა: — ახლა უკეთ ვარ!
და ალბათ ეს განცდა ხვალამდე მეყოფა.
ხვალ ისევ „მორიგე ღიმილი“ მედუქნის
სანოტო სისტემა ლოთობის ფონია...
და იქნებ მტკვრის შხეფის
ორდენი მეკუთვნის,
რომ მოვფენ ქალაქში ახალ სიმფონიას.

უფალს რომ მოსწყინდა, ნიადაგ სოლო რომ
ემღერა, იკითხა:
— ხმას ვინმე თუ მეტყვის?..
დაესვა წერტილი ღვთაებრივ მონოლოგს
და შედგა ღმერთის და პოეტის დუეტი.
ზეცაში საფრენად და საბოდილოდ
რომ სცადა კავშირი ცალმხრივი ყურმილით, —
ტატომ დაამსგავსა პოეტთან დიალოგს
უფალის დიადი მეტყველი დუმილი.

ბეთლემის ბაგაშიც ხმა ორად-ორია,
ისმის დედა-შვილის ჩურჩული ალერსის, —
როცა საშობაო უღერს ორატორია
ბახის იოჰანეს სებასტიანესი.

და ვფიქრობ, მარგალიტს ბიჟუ რომ ვერ მოერ-
ევა და ვერ ნაშლის საყურის ეპოქას,
განვაგდებ ფეიკს და
თაყვანს ვცემ ვერმეერს!
ამ დილით მივწერე თბილისელ მეგობარს.
...მამასთან უძღების შეხვედრის სანაცვლოდ
შეხვედრის ფეიკი... რემბრანდტთან ბოდიში,
და მამა სახლის წინ...
და მამის palazzo...
მაძლარი მემკვიდრის ამაო ლოდინში.
...მხატვარმა ტურისტულ ტურების მეთევზემ
გაშალა ბადე და ნაშალა ფეიკი, —
ჩანს არნოლფინების სარკესთან კედელზე
წარწერა:
„აქ იყო იან ვან ეიკი“.

მუქარით გასრულდა სამიტი დავოსის,
ქუხს ომის სარდალი
ლიმონკის საყურით...
გაჩრილა მინისტრი გენდერულ ქაოსის,
როგორც Pink Floyd-ის „კედელში“ აგური.
აშშ-ს ავღანურ კრიზისზე სამყარომ
იხუვლა:
— აკელამ ნახტომი გამაზა!
და ვცდილობ, რომ თავი არა თუ დავხარო,
არამედ ღირსებით გავსწორდე ლამაზად.
და ფრაზა: — აკელამ
ნახტომი გამაზა! —
ნიშნავს, რომ იწყება ცვლილების ეპოქა,
ნიშნავს, რომ აიწვეს სალექსო თამასა
და ამის შესახებ ვაცნობე მეგობარს.

და მინდა, მივმართო თვითიველ Citizen-ს
— მე, სუსი მისმენს და
გთხოვ, თქვენც რომ მისმინოთ!
რომ ჭეჭა-ქუხილით მღელვარე მიტინგზე
არ მოდის წვიმა და
გ ა ვ ი თ ვ ა ლ ი ს ნ ი ნ ო თ...
მე, ციდან დანიშნულს, ხუმრობას ვაგრძელებ,
ერი მზრდის და მერე ქვეყანა მავალეებს,
მას, რომ ალავერდი
წავართვა ყანწელებს, —
მეკუთვნის მტკვრის შხეფის
ორდენის კავალერს.
რომ იქნებ როგორმე მიტინგის პათოსი
შეცვალოს თბილისმა ნატიფი მოტივით,
რომ საქართველოში „მერანი“ ტატოსი
ისმოდეს ნაციის
კულტურულ კოდივით.

პოეზია

ეთერ თათარაიძე

ფიქრებ შავშავთის წყალ-წყალ

თქვენ ნაღვარ ცრემლის ტბორში
სახრჩობელა' დავალ,
ამ ბალღამის მორევით
გავანევ, ვერ გავალ.
გულ ხო მანდ გაგინრეთ,
ჩემ ცრემლიც მინამატებ,
სამარეს, უუპ, სულფონად
ჩავალ, ჩავალ, ჩავალ.

IV-V

დალილა ბედიანიძე .....VIII-IX
მირანდა ერისთავი IX

პროზა

ზურაბ ლავრელაშვილი ..... II-III
ბაჩო კვიციანი VII
გოგა გუგავა XVI

მოგონება

ზოია ცხადაია
ლალი გულისაშვილზე ..... X-XI

რეცენზია

მაია ჯალიაშვილი
ჯემალ ინჯიაზე XI

ინტერვიუ

გელა ჩქვანავა ..... XII-XIII

თარგმანი

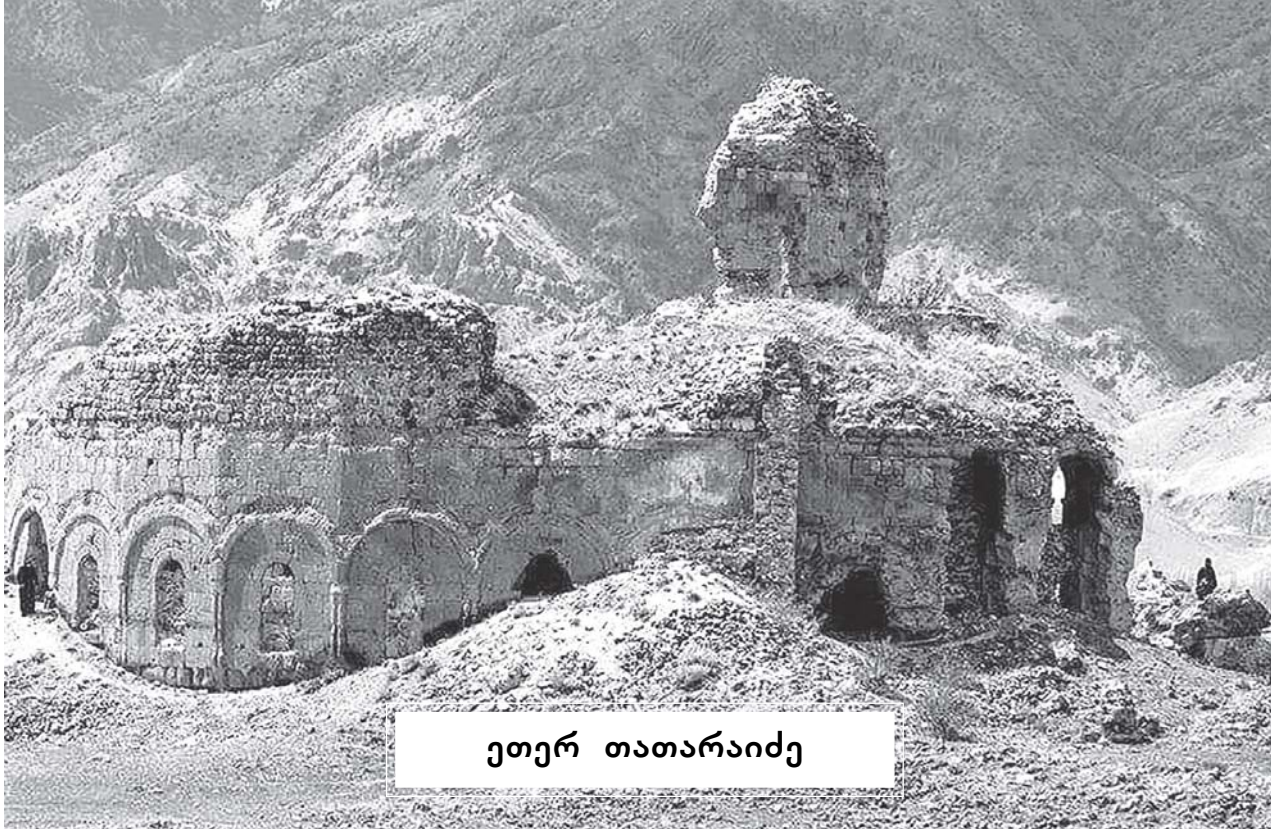
ალფრედ პოლგარი
თარგმნა
ნათია მეჩითიშვილმა XIII

საადი შირაზელი
თარგმნა
გიორგი ხულორდავამ ... XIV-XV

შირლი ჯექსონი
თარგმნა
ელისაბედ ფირცხალავამ XV

ეთერ თათარაიძე

***
შუ'ბრალებლად განაგლეჯ
ჩემ ტკმელ ოპიზაა...

***
ტაო კლარჯეთს როცა მი'ვლ,
ცაზე ნიოკით მფრენ ჩიტ
მე ვიქნებ, არ დაშინდ,
უბედობას ვტირივარ.
იქ ყოფნის მემრ იქავ დავრჩ,
ეკლესია-მონასტრებს
წელ ავად არ მიხლოთავ! —
მუდმივ ამას ვკვივივარ.
ჩემ სისხლ მრიალეებივ
გამიმრავლევე, უფალოვ,
აეს მინა ხო ჩემიავ,
სუ ამას დავეხვივივარ.

ტაო კლარჯეთს როცა მი'ვლ,
ცაზე ნიოკით მფრენ ჩიტ
მე ვიქნებიდ, არ დაშინდ,
უბედობას ვტირივარ...

* მი'ვლ — როცა მოვილი.

***
ღმერთო, ფრინველად მაქცი,
დალილი ფთების ფრაშ-ფრაშით
ტაო-კლარჯეთს მოვრინდ.
ცისფერ ცაზე ავმალდე-დ
ლურჯ ფრინველად ნაქცევარმ
გაქვაულ ცრემლ მოვილევ.
ჩემ ცრემლის დანაპკურალს
ყვავილებად განაშალმ
ყველა' ნატვრა მოვიდენ.
ედემის ბალად ნაქცევმ
გულში დანახვავებ დარდ
მოვიგლიჯოდ მოვიფხენ.
რა' ტკივილ ხარ, მინაო,
ჩვენდ ძალით წაგლეჯილო,
აეს ტანჯვა ვინ მომიზღვ...

***
უსაბუთოდ შედიხართ
ჩვენ ნანაგლეჯ მიწებზე,
რამდენ ხანსაც სულ მოგთხოვსთ.
ჩამოსხდებით, დასტკმებით,
ხან ცრემლის ღვრით გულს იკანთ,
ხან მზის სწორა' დასხდებით.
ფთებფათქუნით ცისკ' ინევთ,
ახლ ცხეა მამულს და'წყდებით,
ჩემ უსაბუთო, მაგრამ
ყველა'ზე საბუთიან
უსაყვარლეს ჩიტებო...

***
დავეწსნები თუ სუ ასრ
უნდ მტკიოდეს ტაოა,
გი'დარებხა ქართულ ცაა
თუ მზეიც მოვ, თავო.
სიცოცხლეში გადაგცვილიდ
მანდის ნაკეტ გზაო,
დაგვიბრუნ ნანაგლეჯარ,
ჩვენ ტკმელ უფლის ფხაო,

მშვიდობის მტრედო, მოფრინდ,
გაფრინდ ყვავო-დ ქკაო,
ტყვეობითა გამი'სენ,
ღმერთო, კლარჯეთ ტაოა.

***
ხებიბე, ფერენაზი-დ ემინეი-დ თეთროა
გულს ამოჭრილ ქალებზე
ფიქრო, მწკენტზე-მწკენტო.
დალილი დაქანცულეობო,
გლიმდუ'ძვრელა' მდედრნო.
სევდიან ღიმ პირსმლეულნო,
ტკივილს თმენით მგებრნო.
თავის ცა-ქვეყნის, ახლ ცხვათ
განალულარს მჭვრეტნო.
ემინეი-დ ხებიბეა, ფერენაზი-დ, თეთროა...
თვალ-გულს ნაიფურ ფრესკებს
მინაფერებნ, ღმერთო!..

***
უჰ, გულხელი-დ გულგაწსნილ
ქალ-კაცებით, ბალებით
შემოგვეგებ საზვირელ.
მტრობაიც კი ვიცით, მაგრ
ერთმანეთის სიყვარულ
არვის მგვანე, რა ძლიერ.
ცას მონავარდე ფრინველ
მეჩვენებოდ განახარ, —
ირაოს ხერავდ ფთაძლიერ.
სიყვარული დამრჩენელ
გადამრჩენიდ უცვეთელ
სისხლ არ გაგვიცვდ, რა ხნიერ.

***
ჰო, ცოტა ხნით შევერევ
ჩემ კლარჯეთსა-დ ტაოს,
გულზე ტალღებს გადავიყრ
მკლაზე ეკლის ტაოს.
შევერევი-დ თავს ვიხვევ
სანუხილრის ქაოსს,
მუწლის კვერზე დანამხოზ, —
ბედ არ გინერავისავ,
ვაიმე, ჩემ თავო.
ვაიმე, შორს ნანრო,
ნანაგლეჯარ მინაო,
ამ დროს ყველაზე ახლოს
ველ-მინდორო-დ მთაო,
კდეთა კუნჭრუხა'ებო,
სათითაოდ მლაშე ცრემლ
ზედ ნაღვარო-დ ნალოკო
ჩემ მინაოდ' — წყალო...

***
აი, ხანძთის წყაროსთან
კანკალით ვენაფებით
სიყვარულის მოსაწელ
უუნმინდეს წყაროს.
გაზაფხულ ჩქეფით მომდენს,
შემოდგომას ჩანამშვიდს,
ზედ მზის სხივებ ჩანატკმობს,
ხან ვარსკვლავებ დანაფენს.
ხან მრუმსად უმთვაროს,
აი, ხანძთის წყაროს ვსვამთ
მკურნალს-განამტკმარობს...

***
უსასრულო სიზმრად მექც
ნანაგლეჯარ მამულო,
მზემინაფენ ფერდობნო,
წვეებო დახრამულო.
მადლით ამსულ ჩვენ ნილო,
მტრისგან გადამალულო,
მადლ ვერ წართმულ ტაძრებო,
ლოდნას გადალალულო.
ერთ დროს მაინც დაღბრუნდებ,
ჩვენგნით ანაწმაურო.
იმედ მისაბუდრდების
ვიც, გუმანო, ქალურო,
უსასრულო სიზმრად მექც...
ჩანაფლეთარ მამულო!

***
კარ-კურები ჩამოთვლილ, —
რა'გვერც ვიცოდეთ,
წვეა'ის სოფლებისა-დ
ტკმილად ითქმოდეს:
ხუცეკარიდ ვაჩეკარ,
მჭედლიანკარ, ქონობან,
უკანუბან, კუპრეთ,
ელიასხევ... მდუმრებ —
ტკივილ-ტანჯვის მდგმურებ
კარ-კურები წვეობის
თავის ბედის მდურვლებ...

***
ჩამოედ, ჩამოვიტან
შენ ტაძრების ეზო-კართ
მოზიზიზე ყვავილებ.

ჩამოედ, ჩამოვიტან
შენ სევდიან მრუმ ცაზე
ყვავ-ყორნების წავილებ.

ჩამოედ, ჩამოვიტან
შვლის ნუკრიან ტყეები-დ'
ნიაგს თავხრილ წარ-ირმებ.

ჩამოედ, ჩამოვიტან
განალესარ ცისკ ნასულ
კდე-ჭიუხებ თვალუნვდენ.

ჩამოედ, ჩამოვიტან
სოფლებ თივა ნათიბარნ
გზა-ბილიკებ საურმენ.

ჩამოედ, ჩამოვიტან
სისხლო, მომიხვედიაავ, —
შესანახარ საუნჯედ.

ჩამოედ, ჩამოვიტან
შენ ტაძრების ეზო-კართ
მადლ მონაფენ, დაულევ...

***
თორთომის ტბა ხქვიანის,
ორ მთა რო ჩამოშლილა-დ
მდინარე ჩუ'კეტავის,
თვალგუ'წვდენ ტბად რო ქნილ.

ამ ტბის პირებს რო მიხყვებ
სახრჩობელა' სადარდლით,
შიგ ნეტა ვინ-რა ჩამარხ,
სადარდელის ტყვედ ქმნილ.

თორთომის ტბა მთრთოლვარე,
ბგერა-დუ'ძვრელ, წმანაკრეფ,
მოდიხარი-დ თან მოგდევეს,
ლურჯ ფრინველად რო ქნილ...

***
მთის მწვერვალზე ერთადერთ
სახლ ჩინს ქართველისაა,
სიმარტოე ურჩიავ,
ემინის „გათქვეფისაა“.
შენ გეკუთვნის „ჩვენ გვირგვინ“
გოლგოთის გაძლებისად,
შენ ჩვენ სისხლო-დ ჳორცო!

გიორგის

შუა ასაკს განაყარ, სახელად გიორგ მქვიან,
ხანძთისა-დ დანარჩენგან უზარებლად დაგვეტან,
ალალ-მართალ ქართველ კაც, პირს მზე ნაფევარ.
მთელ დღე ჩვენთან გა'ვლი, წამლად დაგვენამლ.
ბოლოს უკვენ ჩამოსულთ შინ უნდ შემოხვიდეთავ, —
ნამდვილ მასპინძლობა სნი, დაგვადნ-დაგვექარგ.
განამზევებ ცოლ გვახვედრ, რა'ილ არ შეგვთავაზეს
გულეებ ნაღვერდალთ...

ჩემდ ყველაზე ძვირფასი, „ჩემ დედიკოს, ქამბლები“ სიჯილში ეცვა — გულს იკრ ნამეტან. ასათა უნაკლო ქართულ, ქამბალს აქ ველარ ნახავთ, ხალხნო, ღნახავთ ნაფლეთართ, ქართველობა ვერ წართმულ გიორგიც იმედად ხყავის სამშობლოს...

მათს

ოც საათ გზაში ნატანჯ, ბაზირელ ბიჭ განამზევ, ჩვენთან რიდით ამოვდ.

სტამბულითა მოდიოდ „მარიობის“ დასწრებად, უუ, ღრმა ქართველ გამოდგ.

რა გვერც კი ბაზირეთის მინა გადავკვეთეთად თვალთა ცრემლ ჩამოხვდ,

მინა გასნი, ჯელ გადაყვ: ჩემ სამშობლოს ნიავოვ, — ჯელით ნიავეს მეფერა’,

ბაგეს ღიმილ გამოხყვ, საქართველოს ნიავოვ, თვალთა ცრემლის სანთლებ, უწყვეტელად ჩამოქნ...

***
მათე, ბაზირულ ნიავეს ისტამბულისკ განამგზავრ, ჯელ გადუ’სვი-დ ასტირდიდ: ჩემ სამშობლოს ნიავოვ, შეხვედრამდე — უთხარი...

***
ძიოს ივეთ, იფხრეულ, ზაქიეთი-დ უბეა, ჩვენების სახლნ-ნასახლარნ ჩამდგარნ ცრემლის გუბედ. ჯევენერილიდა’ დიობან, ფეჯზე გარეე მყუდენ, ზოგ თვალ შორით მონაკრავენ, ზოგ ფეჯთანკალ მზიდეა. „ჩამეკონენთავ“! ძახილ, ლურჯ ცას განაკიდე...

***
არტანუჯის ციხეი-დ შატბერდ, ხანძთა ოპიზაა, მუჯლს დამხოზილთ მოვვლეთ,

სუ თან გვეტან ღვთისმშობელ, თვალს გვიჭერდ ტკმელ უფალიც ლოცვას არც ჩვენ მოვცდენთ.

ათას ჯურის ტკივილით, ათას ჯურის სადარდლით განამძგავებ, ნაჩუმარ, გუდას პირ ვერ მოვხვსენთ.

ყველაფერ ხო არ ითქმებ, „ნეტა ჭკვიანთ, მომთმენთ!..“

***
ტბეთის წმიდა ტაძარ იყვ, ბოლოს ქვებ რო ვუკოცნეთ, გარეშემო ვუარეთ, არ გვეთმობივ, — ვუფლორცეთ, ბოლოს დათმობა მოგვინდ, ბოლოს სათლის ციხე იყვ, ზედ მფარე ცა ვუკოცნეთ, იქნებ მეტად ველარ გნახვ, ჩემ სუ გულს ჩამარხულო, ტაო-კლარჯეთე უცოცხლეს, ნაგლეჯილო-დ წართმულო — მაგრამ სამარადისოდ ჩვენო, ჩვენო, ჩვენო.

***
ლურჯ ცისფერი მდინარეა, პარხლის წყალ რო ხქვიან, ბოლო მართლმადიდებლებ აქ გატყდნესავ, თქვიან. ბოლო მღვდელს აქ უწირავ ქართულ მადლით სვიანს, პარხლის ტაძარ იტანჯებ, შიგ ახლ მეჩეთ მგრგვინავ. ვაიმე, ჩემ პარხალო, ლურჯ ცრემლის ღრმა ტბიანვ...

ბაზირეთში

ჯშირ უბანში, თეთრ სახლში უსასრულოდ ნანვევ ვარ, რა გვერც სახლის დედაა ამაზე ტკმელს რა’ს ინატრ?!.

მათამ დავაპატიჟა თავის შინ...

ოთხთა ეკლესიაა სიამაყე გამომყვ, ტკივილად გძეელ კედლებზე ხე-ბუჩქნარებ ჩამომყვ. ჩვენ ჩვენ წინაპრებსთან არ, არ, ვერ რა გვერც რა’ს მოვხყვ. ოთხთა ეკლესიაა თვალს-რცრემლ, გულს ლოდ ჩამომყვ...

***
ბაზირეთის ფესტივალ, საზირელზე ასვლაა, ძირ-ძველქართველთ ფერხულებ, სიყვარულის თავსხმაა, ერთმანეთიზდ უვიწყარ, სიყვარულში დანთქმაა. ასსამ წლის ბერენეი-დ „ჭლიკ მტკივავ“ თქმა-ართქმაა, ბაზირეთში ერთკვადის სიყვარულით შთანთქმაა.

***
კარნახის უღელტეხილმ ჯვარწერილად გაგვისტუმრ, უფალ ჩვენთან ატარ. სევდის ცრემლის ტბორებში ლოცვა-საგალობლებით ტაო-კლარჯეთ გვატარ. გმადლობ, ჩემ ტკმელ უფალო, შენ მზიან გულ თან გვაყოლ, შენ კალთა’ რო გვაფარ.

***
ხახული-დ ოშკ, უფალო, რა გულსა-დ თვალს ა’გები, შიგ ამდენა მადლ-მირონ გამეტებით მა’ლები. გვედრ, უფალო, შოორ ნიავეს ცოტა მადლ აქ მა’ლები.

***
ქაჯის ციხით დავინყეთ, — მართლ მიწიერთ ნაგებში, იშხან მონაწყენარ დგას, ათას ურვა ნაგემი. ბანას გარეშემო მთებ, უფლის სხივებ ნაფენი. ამდენ განცდებ მონარგენნ, ღამე პარხალს ნათენი, აგარაში — ნათენი.

***
სათვალე დაკარგულს (ლამის სრულიად ბრმას) მაი-კო მანჯგალაძემ ტაძრის ნანგრევებიდან ვინ იცის, ვისი დარჩენილი სათვალე გამომიტანა ტაძრის გარეთ და მო-ვისინჯე და სამყარო „გაცისკრდა“... მადლობა... ბანას...

***
ოოჰ, დედო, ბენვზე გადავრშჩ, ბანას ხილვამ დამამუწვ, სასწაულიც მომიწყო-დ, თვალთ სინათლით დამაბრუნ...

***
მარიობა ხქვიანა-დ ოდესმე, ალბათ ამას „მარიამობა“ ექვივნ, კვალ სუუ ბოლომდ წაშლილ სევდიანებ მოდიან, თვალნამიან, თავხრილნ, მაინც ლხინად მოდიან. დიდ დედასთან, თან ტკმელნ...

***
ჩამოედიდ გულ მანდ ვმარხ დედად სათქმელ ტაოო, ცას მინამწვდარ, კდენალეს ტაძრებ ნაფენ მთაოო — წამოედიდ სულ მანდ დამრჩ, ტკივილად ქნილ კლარჯეთო. ჯერ კიდევ ღრმა ქართულით ნატანჯარო-დ მტანჯველო. ჩამოედიდ-დ სიდ გაგწირ ან ვიზდ, ტაო-კლარჯეთო.

ტაო-კლარჯეთს

უშენოდ ეს სამშობლო, — მარჯვენა მკლავ წანაკვეთ, მანდ განირულ ცხელ გულში სუ ცრემლიდ კუპრ ჩანანვეთ. აქისაკედ-იქისაკ განაგლეჯარ-განაფლეთ, მაინც რა’ ძალა გქონი? ჩემ ნატანჯარ სამშობლოვ...

***
ახლ მალ დაზამორდებისა-დ თეთრ სამოსში განასუდრ მთა-წვერთ შე’ფარებით...

***
რა’იც დავბრუნდ, ხო გითხარ, გულ მანდ გაგინირევ...

***
ტაო-კლარჯეთის ექსპედიციაში გვახლდა 9 სტუდენტი, ცხრავე გოგონა.

ცხრა მომავალ დედა გვეყვანდ, ცხრაივ უტკმილეს, ცხრაივ ბროლის კმილიან, სიცილ-უმძივეს. ცხრაივ მზესავით თბილა’ თვალებ უსხივეს, ცხრაივ ტკმილად დამიბერ, გვედრ, ჩემ უფალო!

***
ჩამოედიდ გულ მანდ დამრჩ, ჩემ ტკმელ ტაო-კლარჯეთო.

***
მანდაც მზე მთის მწვერვლებს უკვენ ნელ-ნელ ჩავიდოდ, სუდარაცმულს, მაგრ უტეხს ღამე ძაძად ჩაგეცმოდ, შენ გულ რა გვერც გავკურნოთ, გვასწავლ, ტაო-კლარჯეთო!

***
რა გვერც გაზდლეთ ამდენხან მაგ ალესილ კდეებში, კდეებსავით მაგრებო...

ნიკა...

ხანძთაში ტაძრამდ ასვლას ნიკამ მიშველ შვილსავით. ჩამოსვლასაც ნიკამავ მიაბებ ამბებ გვრინსავით. ტკმელ-მწარე ისტორიებ, საბადაგე ტკმილსავით, ასათა’ გულიან შვილებ უმრავლ ჩემ სამშობლოს!..

***
ზუბიდეი-დ ფატიმაა, მელექეთი-დ კიდევ, ათას დარდი-დ სამსალა’ გულზე დანაკიდენ. ფიქრითა-დ ოცნებებით ქართულ ცაზე მკიდენ, გურჯისტან კარგ გვიმყოფევ, — ნატვრას განაკიდენ, ღმერთო, ეს დღე მოგვიყვან, სუუ რო ერთად ვმკიდეთ...

პრიგოლ ხანძთელს

ხანძთის წმინდა გიორგის სახელობის ტაძარში

შენ ნასაყდრალ-ნალოცვარ ტაძრებ რიდით მოვილოც.

დალილა ბედიანიძე

***
არვის შერჩება ერთი დრო,
დაღმართი ყველას გველის.
ღმერთმა ცოდვები შეგვიწოდოს,
თვალზე შეგვაშროს ცრემლი!

სიცოცხლეს ისე ვერ გალევ,
ცოდვა არ ჩაიდინო.
და სადღეგრძელოს ვერ დალევ,
როცა არა გაქვს ღვინო.

გზა მწვერვალისკენ გრძელია,
გზა მწვერვალიდან — მოკლე.
აღმართზე ასვლა ძნელია,
დაღმართი ნიშნავს — მოკვდე.

მარტოობაში გაზრდილი
მარტოობაში კვდება
და რჩება მხოლოდ აჩრდილი,
როს გზები შეიკვრება.

არვის შერჩება ერთი დრო,
ვინ იცის, ვის რა გველის.
და რაც არ უნდა ვერიდოთ,
მანაც შეგვაცდენს გველი.

სიცოცხლე მშვენიერია,
სიკვდილის არცრა ვიცი
და ერია თუ ბერია,
ყველას დაღმართი გვიცდის.

***
როდესაც ველარ გაუძღვებ ტკივილს,
შევიშალე საკუთარ თავში,
რომ იქ ვიპოვო ნათელი სხივი,
რომელსაც ვგრძნობდი ჯერ კიდევ ბავშვი.

ჩვენ ერთმანეთი დღეს აღარ გვიყვარს,
თუმცა კი გვახსოვს, გვიყვარდა როგორ.
დროს ყველაფერი თავის გზით მიყავს,
რომ ერთმანეთის წინ დაგვაჩოქოს.

ისმის ლეგატო და გადაბმული
ჰანგი ჰანგს მისდევს მოგონებისა.
ისმის ფორტე და მისკდება გული,
რადგანაც შენი ნახვა მელირსა.

რას არ მივცემდი მე ამ ერთ წუთში,
როს კვლავ შეერთდნენ ჩვენი გულები.
ჩვენს ხმებს ვერ ახშობს გრიალი ქუჩის,
ვართ ერთმანეთით გათანგულები.

ვითომ შემთხვევით შევხვდით ჩვენ ახლა?
შემთხვევით განა რაიმე ხდება?
მომეცი ხელი — აფერინდეთ მაღლა
და აღვასრულოთ იქ უფლის ნება.

***
ხმები ხმებს შეერწყა, გარეთ სიბნელეა,
დარბაზში ხალხი აყვავებულია.
მუსიკის შემდეგ ტაშების ლეღვა,
დღეის კონცერტი დამთავრებულია.

ვინ იცის, ხვალ ვისი სოლო გაიჟღერებს,
კონცერტმეისტერი გაკვირვებულია.
ფორტე აბოლოებს სევდიან სიმღერებს,
დღეის კონცერტი დამთავრებულია.

ან ვის რა მოგველის, ან ვის რა დაგვცდება,
ვინ ქუხს და ვინ კი დავიწყებულია.
რაც უფრო წინ ვინევთ, გზა უფრო მკაცრდება,
დღეის კონცერტი დამთავრებულია.

ვინ წინ და ვინ — უკან, პატრონის მძებნელი,
ვინ დამარცხებული, ვინ კი ქებულია.
დარბაზი გუგუნებს, დგას გარეთ მზებნელი,
დღეის კონცერტი დამთავრებულია.

ნატვრას ნატვრა მოსდევს, ოცნებას — ოცნება,
ვინ გაცინებული, ვინ ატირებულია.
ცა შეაზანზარეს დარბაზის ლოცვებმა,
დღეის კონცერტი დამთავრებულია.

***
მზე დამალობანას მეთამაშება,
როგორც სიზმრად ნახეს მძინარე ბავშვებმა.
არ მინდა ამ თამაშის ხელიდან გაშვება,
ჭიხვინით ჩაიარეს ღრუბლების რაშებმა.
გადაიგრუხუნეს მენთა მარშებმა,
ვით პრემიერაზე დაკრულმა ტაშებმა.
თენდება.
ბინდის ქვაბში ფიქრი იხარშება,
მზე დამალობანას მეთამაშება.

***
არ მელირსა დედობა,
წილად მხვდა ძნელბედობა
და მკლავს უიმედობა
ძნელი.

გული ვერვის ენდობა,
დგას ამინდი — სევდობა,
გზა მექცა მთის ფერდობად
სველი.

თენდება თუ ღამდება,
დარდი არ მიაძდება
და სიტყვები წამდება
ძველი.

აღარ მიჭირს თამაში,
მადა მოდის ჭამაში,
როგორც ღმერთი შამაში
მომკლეს.

ჩემი ბედნიერება
არის არდაბერება,
არის მშვენიერება
ხანმოკლე.

არ მელირსა დედობა,
არც ცოდვათა შენდობა
და შავ ქართა ყბედობა
მატოკებს.

***
საუკუნეებს გაუძლო ბახმა,
თუმცა ბევრი ხე ჩვენამდე გახმა.

„შენ ხარ ვენახის“ კვლავ ჟღერს ჰანგები,
თუმცა დაესო ბევრ გულს ჭანგები.

ისევ სრულდება ცეკვა „ქართული“
ძველ საძირკველზე წამომართული.

და ფიროსმანი თვალს კვლავ ახარებს,
თუმცა სიკვდილი გვდევნის, ხარხარებს.

სიკვდილის შემდეგ სიცოცხლე ჰქვია
ამ ჩვენს გაძლებას და აღმართს ქვიანს.

მაგრამ ძლიერ სულს ვერცრა ერევა,
ქმნის ძალაშია ბედნიერება.

წავა კაცი და რჩება ნაყოფი
შრომისა, თაობათა სამყოფი.

და სვეტიცხოვლის ამშვენებელი
არის სამყაროს მამშვენიებელი.

ჰოი, რამდენი გავიდა გაღმა,
ფრთები დაკეცა რამდენმა ლაღმა.

ღმერთო, უკურთხე ოსტატს მარჯვენა
მშვენიერების გადასარჩენად.

***
ასე, ჩემო მანასეო,
ხან ისე და ხან — ასეო,
სანამ ვართ ქვეყანაზეო,
სულ სიახლით ამავესეო!

ვინ წინა და ვინ — უკანა,
ბედმა ვის აღარ უგანა,
საოცარი არის განა,
ვინ მოიძკა ვისი ყანა?

იცვლებიან დრო და ჟამი,
იცვლებიან ბელადები
და იცვლება ყველა სკამი,
დღენი — ათასფერადები.

ყველაფერი მიდის — მოდის,
ყველას ბოლო სიკვდილია.
სახელები ახალ მოდის
ამყარებენ იდილიას.

ასე, ჩემო მანასეო,
სანამ მივალთ შარაზეო,
ცვალებაღობს ჩვენი სვეო,
ხან გვავესე, ხან — დაგვავესეო!

***
რად დაჭკნი ჩემო ყვავილო,
რატომ ჩაქინდრე თავი?
ბედნიერება ჩავლილო,
რა უკუღმართად ყვავი.

სურნელით გაბრუებული
ძლივს მივბარბაცებ გზაზე.
მიდამო დაყრუებულია,
აყვავებულ ბალს გავმზერ.

დრო იყო, ცას ხელს ვანვდენდი,
ვარსკვლავებს ვწყვეტიდი ცაში
და სასწაულებს ვახდენდი
ჩემი ზღაპრული რაშით.

არც რაში, აღარც — ზღაპარი!
განყდა ვარსკვლავის სხივი.
ზღვის ტალღა, როგორც ფაფარი,
იშლება ქარში, ყვივის.

ერთი დრო ვის შერჩენია!
თუმცა ჯერ ისევ ვყვავი
და ჩემთვის გაუჩენია
ღმერთს ეს ვარდები შავი.

***
რომ გაანათო, უნდა დაინვა,
(და ინვის ცეცხლში თვით ოქრო-ვერცხლი),
ამინდს მიჰყვე და ისე ჩაიცვა,
გაზაფხულს მოსდევს ჭიკჭიკი მერცხლის.

თუ გული გულობს, ორივე ხელით
იჭმება ქადა, ასე ამბობენ.
როცა დადგება ახალი წელი,
ნაძვის ხეები ბრწყინვას ლამობენ.

ისე თენდება, ისე ღამდება,
ვერ ვასწრებთ თვალის დახამხამებას.
დაე, შეგვეწიოს წმინდა სამება,
დაცხრეს გრიგალთა ახარხარება!

არა მეფენი, მეფობენ დრონი,
ამყოლს აჰყვე და დამყოლს დაჰყეო —
თქმულა, ჩამქრალი ცის სამკვიდრონი
ფუჭია, როგორც კვერცხი ლაყეო.

რომ გაანათო, უნდა დაინვა,
ფეხდაფეხ უნდა მიჰყვე ცხოვრებას.
და მზის აკვანი როგორც დაირწა,
ისე გვეძლევა სულის ცხოვნება.

***
ახალი ცოცხი კარგად ჰგვის,
ძველი მოატანს ქვიშასა.
ილევა შუქის მარაგი —
მზე გვაძლევს ღვთიურ ნიშანსა.

ახალი ცოცხი კარგად ჰგვის,
მარჯვეა მისი ბრუნება.
აღმა ვერ ივლის არაგვი,
თავის წესი აქვს ბუნებას.

ახალი ცოცხი კარგად ჰგვის,
მაგრამ ისიც ხომ ძველდება!

ილევა სიბრძნის მარაგი და განახლება ძნელდება.

ახალი ცოცხი კარგად ჰგვის, თაობას მისდევს თაობა ამხსნელი ყველა ქარუმის გადაქცეულის ჭაობად.

***
თურმე ცხოვრება მოთმინებაა. მოთმინებითა შენითაო. და მეც ვითმენ, მაგრამ ვიცი, ერთხელაც განყდება

მოთმინების მაგარი დაფი და აღარ ვიცი, მაშინ რა მელის. ვითმენ სიყვარულს, ვუთმენ მეგობრებს, ვუთმენ მტრებსაც, ვითმენ ამინდებს, ვითმენ მარცხებს — რაც ხდება ქვეყნად, ყველაფერს ხომ მოთმენა უნდა! როგორც ია ითმენს მინაში გაზაფხულამდე, როგორც ვაზი ითმენს რთველამდე, როგორც ბარტყი

ითმენს კვერცხში გამოტყეხამდე, მეც ასევე ვითმენ და ვითმენ. მოთმინებასაც აქვს საზღვარი, როგორც ყველაფერს და ერთხელაც იჭექებს მეხი — გასკდება გული

მოთმინებით გადარეული და ეს ოხერი ცხოვრება ისე აფეთქდება, როგორც ბრძოლის ველზე დიდი ხნის წინ ჩარჩენილი ნაღმი, რომელსაც მოულოდნელად დავადგი ფეხი.

***
მე ისევ მიყვარს. ცხოვრება მიდის, მაგრამ სიყვარულს ვერაფერს აკლებს. გადებულია გაღმისკენ ხიდი, მზეზე ლაპლაპებს მდინარის სარკე.

მე ისევ მიყვარს და სიყვარულით ვუყურებ დილას და მთის მწვერვლებს. განძი მთის მიღმა გადამალული ამომავალი მზის ქვეშ ელვარებს.

მე ისევ მიყვარს, ვარ ბედნიერი და ვიბადები ისევე თავიდან — თუმც არ მეცვლება სახე, იერი, თითქოსდა წამიც კი არ გავიდა.

მე ისევ მიყვარს, მინდა ვახარო ქვეყნიერებას ჩემი აღდგომა. და მშვენიერმა ამა სამყარომ სიცოცხლე ახლა კვლავ მომანდომა.

***
მოიღრუბლა, ნაღდად წვიმას აპირებს, აჟღერიალებს ქარი ელვის რაპირებს.

როგორცა ქუხს, ისე არ წვიმს, არაო, ცაცხვის ჩრდილი გდია, როგორც მარაო.

გამვლელები მივლენ, მიიჩქარიან და მდევარი მათი ავდრის ქარია.

ახლოვდება საღამო და ბინდდება, ბოლო სხვივით მზე ცას გაერიდება.

როგორც სცენა სპექტაკლის წინ ბნელია, ცნობილ არტისტს — წვიმას აქ მოელიან.

წვიმას რჩება ასპარეზი. სველდება და ნელ-ნელა ქუჩა ცარიელდება.

წვეთ-წვეთობით ბრუნდებიან სულელები, იმ ქვეყანას დღემდე გადასულელები.

ო, ეს წვიმა მარტო წყალი არ არის, ცის წყალობა არის ჩვენზე ალალი.

ცხელ ივლისში უწვიმაროდ ძნელია, წვიმა წასკდა ძლევაშოსილ ელიას.

***
ავდრის შემდეგ მდინარე აიძღვრა, აირივინ თევზები — ამღვრეულ წყალში იწყება თევზის ჭერა. მეთევზე მოდის და მის გადაგდებულ სატყუარებზე მხოლოდ ახალგაზრდა, გამოუცდელი თევზები წამოეგებიან. მეთევზე მოდის! ვაი თქვენდა, ნორჩო თევზებო!

მირანდა ერისთავი

***
ისე ვარ, როგორც წლებად ჩავლილი ომი აწვება მხრებზე ვეტერანს, ათ მცნებას ვარღვევ დედის შალივით — რომელიც უკვე აღარც მეტყევა.

***
სხვები არღვევენ, ჩვენ მაინც ვიცავთ კანონს და ვცხოვრობთ მითქმა-მოთქმებით, წვიმის წვეთებად ვეცემით მინას — და მერე ისევ ცაში ვორთქლებით.

***
წყაროსავით მწყუროდი და თანაც მსურდი ცხელ ყავად და გულიდან ყურებამდე შეყვარებას აყვავი

შენსას! სკამზე — გარეთ როა — გკოცნე, ღირდი აკლებად, შენს თითებში გავატარე ღამე: ყუნწში აქლემი!

დღეს კი უკვე აღარცერთი ვდარდობთ, ან გულს ვერევით ყავასავით გამიცვივი — დამრჩი დაუღვევლი.

მწყემსი პოეზია

ღმერთთან მიყვარე ყველა გზას დღესაც, ვერ დამაშორეს ამ ცას წვიმებმაც, ყოველ დღე თითო ოცნებას ვმწყემსავ, ღამით ცხვრებს ვითვლი დასაძინებლად. და, როცა მგელი მოდგება სამტროდ, ავუშვებ ლოცვებს — ერთგულ ნაგაზებს, და უკეთ ვხედავ, მით უფრო, რაც დრო გადის, ვინ უფრო მეტად მაფასებს. მწყემსი გოგონას დავიწყებ ლილინს, დავტკებთ მთებით და ზედ მზის ფონით, და ეს ცხვრის ფარაც არაფრად მიღირს, ჩემს დაკარგულ ცხვარს თუ ვერ გიპოვი.

***
ისევე მეძახის აქეთ მთები და თან კლდით მიკეტავს კარსვე სრულებით, შენ ჩემს თვალებში გათენდები და მე შენს ხელებში განვსხეულდები...

მარტოობა

ქარის მოტანილს ქარს თუ გაგატან, შენი აცვია ამ ქარს წინდებიც, ძვირფასო, მარტო ისე კარგად ვარ — მარტოობაზე დავქორწინდები... შენთან ვინყენ და მარტო უკეთ ვარ, თან ისე კარგად, როგორც არასდროს... მგონია, გულის კარებს ვუკეტავ — მარტოობას რომ შენთან ვლაღატობ... მსურს, მარტოობით გავავსო სახლიც, შენც დაგვიწყო — დღემდე თუ ვფიქრობ, და ვგრძნობ, რომ როცა ირევა ხალხი — მარტოობაზე ვქერივდები თითქოს...

***
ცას შეეზარდე თითქოს ფესვებით და მიწის ნაცვლად მზესთან ნავარდობ, მიზანს ადვილად აღარ ეხსნები და ღმერთთან აწყობ უკვე მართონს... მაგრამ არსებობს ათასი მაგრამ — დაბრკოლებები გადევს ბორკილად, „ხალხი რას იტყვის“ — კედლებად გაკრავს და გრძნობ, რომ რამე ცუდი მოგივა... და გრძნობ, რომ მაინც არა ხარ უკეთ (ჩვენი თავიდან გავალთ ვერასდროს), დღეებს გიხატავს ვიღაცა მუქად და ეს შენ უნდა გააფერადო! თუ არ ირბინე კიდევ კარგა ხანს, ვიღაც ყოველთვის დაგიწერს სარჩელს,

აღამიანო, ხე ხომ არა ხარ, — სადაც არ გინდა, მაინც იქ დარჩე!

***
თითქოს ფილტვებში გადის ოზონი, — ცაც მოსანევიად მსურდა, მესინჯა და შენ კი, როგორც გრანდიოზული, მოდიხარ ისევე მარტო მესიჯად და ეძებ ჩემში დღემდე მოკეთეს, თუმც მტრისათვისაც აქ ვარ ვიომო, თითქოს სულყველა კარი მოკეტეს და ზეცის ლურჯი აკვარიუმი თავზე დამემსხვრა! — ჰო, არ ვამლაშებ, შენზე ოცნებებს ვატარებ მუცლით, ჩემს გვერდით ვხედავ მარტო მამაჩემს და არ გაჩინოს სახელებს ვუცვლი, როგორც იმედს და როგორც იდეას, სანამ ვიღაცა ფრთებსაც მოაჭრის, თუ გინდა, სულმთლად განმერიდე, ან მოყვე სახლამდე გულის მოაჯირს... გადავხლართულვარ შენში ტისმებით და გხატავ ჩემში ღამაზ ესკიზად, ჩვენ ღვინოსავით სხვისთვის ვისმებით და თუ დაგვცალეს, ბოლოს ეს გვიზამს, რაც ქნა დრომ თითქმის ყველა მოკვდავთან (დრო ყველას კლავს და ყველას ერევა), ვიღებ ცხოვრების ბოლო ოქტავას და ცას გიტოვებ, როგორც რევერანსს!

***
რადგან დომილი მეტს იტევს სიტყვას — ლექსშიც გიზოგავ, რომ არ მომბეზრდე, შენი თითების ფუნჯები მიყვარს ჩემი სხეულის სუფთა მოლბერტზე... ოცნებებს ვუნყოფ შენეულ ანშლავს (ნეტავი, ახლა შენც თუ მიგონებ?!), გზა კია, მაგრამ შენამდე არ ჩანს, დავდევი რითმას და შენზე სტრიქონებს... დღეს ღმერთსაც შენი ხათრით ვიჯერებ, შენი სურვილი დამდევს ვირუსად და გადანერილ ყველა პირფარით გულზე დაკიდულ შენს ჯვარს ვილურსმავ!

***
შენ ისე ძლიერ გეშინია ჩემი დაკარგვის, რომ უფლებასაც არ მიტოვებ, შენგან წავიდე, ცას თვალი მისდის უფერული ცრემლით ნაქარგი — კოლგოტიანი აშხვართული ქალის წვივიდან...

ცას თვალი მისდის, მე კი გულიც კი შენთან მრჩება, და ფეხსაც ვითრევ — სადმე სხვისკენ რომ არ გამექცეს, სიცარიელით ამოვივსე თვალების ჭები — და სიყვარულად დავაფარე ღამით სარეცელს.

შენ ისე ძლიერ გეშინია ჩემი არყოფნის, რომ მე მზადა ვარ, შენთან დავრჩე, გავხდე სამინც... ცოტა ჰაერი დამიტოვე ოღონდ სამყოფი — რომ არ წავიქციე!..

***
იმ ქუჩის ძაღლის ბედს რომ ინატრებ, მთვრალ კაცთან სულს რომ ითქვამს... ზის კაცი ძაღლთან ისეთ ასტრალში — ღმერთი იპოვა თითქოს...

ზოგს მართლაც ქვეყნის დარდი უტევს და ზოგს კი — რაღაცის ლომკა, ზის მთვრალი კაცი ქუჩის კუთხესთან და ქუჩის ძაღლი ლოკავს.

***
უკვე არც იცი, რა არის სწორი ამ დახვეული დროის თავბრუდან, მოდიხარ გზიდან ძალიან შორი, — ერთი სული გაქვს სახლში დაბრუნდე...

შეაღებ კარს და... დარდი წევს ბნელი, ჩამოქცევია ჭერიც ღამის ცებს და რადგან სახლშიც არაფერ გელის, ერთი სული გაქვს, ისევე გაიქციე...

***
მწერ, რომ ძალიან გიყვარვარ თურმე, თან ისე — ჩემთვის რომ არც გცალია, გზა ჭრიალითვე მიჰყვება ურმებს, თითქოსდა ჩემი ტყუპის ცალია... ქერის ქარების ქარავანს ვერთვი, გულში კი თეთრი ქვიშის მტვერია, შენი „ძალიან“ — ცოტაა ჩემთვის, ჩემი ცოტა კი — შენთვის ბევრია.

